

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle eräiden sosiaaliturvaetuuksien valtion osuuksien maksamista koskevien säännösten muuttamisesta (HE 89/2026 vp)

Eläketurvakeskus kannattaa ehdotettuja muutoksia valtion osuuksien maksamisprosessiin. Muutokset sujuvoittaisivat valtion osuuksien ja kustannustenjaon hoitamista. Muutosten myötä valtion osuuksien maksamista olisi mahdollista tehdä entistä reaaliaikaisemmaksi.

Esitetyt muutokset koskisivat Eläketurvakeskuksen osalta työeläkkeiden kustannustenjaon kautta hoidettavia yrittäjän eläkelain (YEL) valtion osuutta ja valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta (VEKL) annetun lain valtion osuutta.

Nykytila

Valtio maksaa Eläketurvakeskukselle ennakkona kuukausittain YEL:n ja VEKL:n valtion osuuksia. Eläketurvakeskus jakaa valtion osuudet kuukausittain eteenpäin eläkelaitoksille. Ennakot määrätään seuraavalle vuodelle aina marraskuussa ja niitä tarkistetaan kahdesti kuluvan vuoden aikana. Lopullinen selvitys tapahtuu seuraavan vuoden kesällä. Eläketurvakeskus lähettää valtion osuuksien määrästä aina selvityksen sosiaali- ja terveysministeriölle. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa selvityksien perusteella päätöksen valtion osuuksien suorituksista. Sen jälkeen Eläketurvakeskus jakaa erän eläkelaitoksille.

Sosiaali- ja terveysministeriön päätösmenettely on hallinnollisesti raskas ja valtioneuvoston asetukseen kirjattu aikataulu on käytännössä jäykkä.

Hallituksen esityksen muutokset

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että erillisistä sosiaali- ja terveysministeriön antamista päätöksistä luovuttaisiin. Valtion osuus maksettaisiin Eläketurvakeskukselle kuukausittain ja se perustuisi Eläketurvakeskuksen toimittamaan selvitykseen ja arvioon tarvittavasta rahamäärästä, jonka Eläketurvakeskus ilmoittaisi sosiaali- ja terveysministeriölle.

Sosiaali- ja terveysministeriö maksaa YEL:n ja VEKL:n valtion osuuksia kuukausittain Eläketurvakeskukselle. Eläketurvakeskus jakaa valtion osuudet kuukausittain eläkelaitoksille. Maksettavia määriä tarkistettaisiin pääsääntöisesti

SU/Eeva Poutiainen

3.9.2026

neljännesvuosittain hyödyntäen viimeisimpiä rekisteritietoja. Tarkistusrytmiä olisi mahdollista kehittää myöhemmin.

Eläketurvakeskus

Allan Paldanius

Ismo Risku